

EURAN KUNTA

**TÄYDENTÄVÄN JA EHKÄISEVÄN TOIMEENTULOTUEN SEKÄ
LASTENSUOJELUN JA JÄLKIHUOLTONUORTEN
TALOUDELLISEN TUEN SOVELTAMISOHJEET 1.1.2021
ALKAEN**

Euran perusturvalautakunta ___ / ___ 2021 ___§

Sisällys

1 TOIMEENTULOTUEN MYÖNTÄMINEN JA MENETTELY TOIMEENTULOTUKIASIOISSA	4
1.1 PERUSTOIMEENTULOTUKI (Kela myöntää)	5
1.2 Hakemismenettely ja päätös	5
1.3 Toimeentulotuen maksaminen	6
2 TÄYDENTÄVÄ TOIMEENTULOTUKI	6
2.1 Asumiseen ja olosuhteisiin liittyvät erityistarpeet	6
2.2 Vuokravakuus	6
2.3 Vuokrarästit / maksamattomat vuokrat	6
2.4 Muuttoon liittyvät menot	7
2.5 Kiireellinen väliaikaismajoitus	7
2.6 Kodinkoneet ja huonekalut sekä lasten tarvikkeet	7
2.7 Tavaroiden varastointi	8
2.8 Lasten harrastemaksut	9
2.9 Aikuisten harrastemaksut	9
2.10 Opiskelukustannukset	9
2.11 Lasten tapaamisesta aiheutuvat menot	10
2.12 Perhejuhlien kustannukset	10
2.13 Vaatetus	10
2.14 Erityisruokavalion kustannukset	11
2.15 Lääkekustannukset	11
2.16 Huomioita terveydenhoitomenoista; silmälasit ja psykoterapia	11
2.17 Elintarvikkeet	12
2.18 Matkakustannukset	12
2.19 Hautauskulut	13
2.20 Asumispalveluiden kustannukset	13
2.21 Puhelin / turvapuhelin	13
2.22 Edunvalvontapalkkiot	14
3 EHKÄISEVÄ TOIMEENTULOTUKI (ToTul 1 §:n 3 mom.)	14
4 MAAHANMUUTTAJIEN JA PAKOLAISTEN TOIMEENTULOTUKI	15
5 MUUTOSVAATIMUKSEN TEKEMINEN	15
6 MENETTELY VÄÄRINKÄYTTÖTAPAUKSISSA	15
7 TOIMEENTULOTUEN TAKAISINPERINTÄ	15
7.1 Takaisinperintä varallisuudesta	16

7.2 Jälkihuoltona maksetun taloudellisen tuen takaisinperintä.....	16
8 SÄÄNNÖKSET	16
9 LASTENSUOJEUN TALOUDELLISEN TUEN MYÖNTÄMINEN.....	17
9.1 Lastensuojelun asiakassuunnitelma.....	17
9.2 Lapsen taloudellinen ja muu tukeminen koulunkäynnissä, ammatin ja asunnon hankinnassa, työhön sijoittumisessa, harrastuksissa, läheisten ihmissuhteiden ylläpitämisessä sekä muiden henkilökohtaisten tarpeiden tyydyttämisessä	17
9.2.1 Lasten harrastusmenot.....	17
9.2.2 Koulunkäynnin tukeminen	17
9.2.3 Läheisten ihmissuhteiden ylläpitäminen	18
9.2.4 Loma- ja virkistystoiminta	18
9.2.5 Lapsen hoitotarvikkeet	18
9.2.6 Lasten päivähoitomenot sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan menot.....	18
9.2.7 Muut henkilökohtaiset tarpeet	19
10 JÄLKIHUOLTONUORET	19

1 TOIMEENTULOTUEN MYÖNTÄMINEN JA MENETTELY TOIMEENTULOTUKIASIOISSA

Perustuslain 19 §:n mukaan jokaisella, joka ei kykene hankkimaan ihmisarvoisen elämän edellyttämää turvaa, on oikeus välttämättömään toimeentuloon ja huolenpitoon. Toimeentulotuki on tämän oikeuden toteuttamista turvaava keskeinen etuus.

Toimeentulotuki on sosiaalihuoltoon kuuluva viimesijainen taloudellinen tuki. Toimeentulotuen tarkoituksena on turvata henkilön ja perheen toimeentulo sekä edistää itsenäistä selviytymistä. Sen avulla turvataan henkilön ja perheen ihmisarvoisen elämän kannalta välttämätön toimeentulo. Toimeentulotuki on tarkoitettu pääasiassa lyhytaikaiseksi tuen muodoksi, ja sen tavoitteena on auttaa tilapäisten vaikeuksien yli tai ehkäistä sellaisten syntymistä.

Täydentävää toimeentulotukea myönnettäessä otetaan tarpeellisen suuruisina huomioon muut kuin perustoimeentulotukeen kuuluvat asumisesta aiheutuvat menot (YAL 938/2014 9 §). Lisäksi tarpeellisen suuruisina otetaan huomioon henkilön tai perheen erityisistä tarpeista tai olosuhteista johtuvat, toimeentulon turvaamiseksi tai itsenäisen suoriutumisen edistämiseksi tarpeelliseksi harkitut menot. Henkilön tai perheen erityisenä tarpeena tai olosuhteena voidaan pitää esimerkiksi pitkäaikaista toimeentulotuen saamista, pitkäaikaista tai vaikeaa sairautta sekä lasten harrastustoimintaan liittyviä erityisiä tarpeita.

Ehkäisevän toimeentulotuen tarkoituksena on edistää henkilön ja perheen sosiaalista turvallisuutta ja omatoimista suoriutumista sekä ehkäistä syrjäytymistä ja pitkäaikaista riippuvuutta toimeentulotuesta. Ehkäisevää toimeentulotukea voidaan myöntää muun muassa tuensaajan aktivointia tukeviin toimenpiteisiin, asumisen turvaamiseksi, ylivelkaantumisesta tai taloudellisen tilanteen äkillisestä heikentymisestä aiheutuvien vaikeuksien lievittämiseksi sekä muihin tuensaajan omatoimista suoriutumista edistäviin tarkoituksiin.

Ehkäisevä toimeentulotuki on riippumaton siitä, onko henkilöllä tai perheellä oikeutta Kelan myöntämään toimeentulotukeen.

Lähtökohtaisesti kunnalla on erittäin laaja harkintamahdollisuus sen suhteen, mihin menoihin se myöntää täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea.

Tämä etuusohje on toimintaohje, jota käytetään apuna täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen ratkaisutyössä. Ohje on ensisijaisesti tarkoitettu Euran kunnan sisäiseen käyttöön.

1.1 PERUSTOIMEENTULOTUKI (Kela myöntää)

Perustoimeentulotuella katettaviin menoihin kuuluvat ravintomenot, vaatemenot, vähäiset terveydenhuoltomenot sekä henkilökohtaisesta ja kodin puhtaudesta, paikallisliikenteen käytöstä, sanomalehden tilauksesta, puhelimen ja tietoliikenteen käytöstä ja harrastus- ja virkistystoiminnasta aiheutuvat menot sekä vastaavat muut henkilön ja perheen jokapäiväiseen toimeentuloon kuuluvat menot.

Perusosalla katettavien menoina muina perusmenoina Kela ottaa tarpeellisen suuruisena huomioon:

- 1 yleisestä asumistuesta annetun lain 938/2014 9 §:ssä tarkoitetut asumismenot, muun kuin yhtiömuotoisen omistusasunnon välttämättömät hoitomenot sekä välttämättömät asuntoon liittyvät menot (kuten vuokravakuus ja muuttokustannukset)
- 2 taloussähköstä aiheutuvat menot
- 3 kotivakuutusmaksu asuinkiinteistön ja -irtaimiston osalta
- 4 muut kuin perusosaan sisältyvät terveydenhoitomenot, esim. terveyskeskuksen asiakasmaksut, reseptilääkkeiden omavastuuosuudet, silmälasit ja hammasproteesi
- 5 lasten päivähoitomenot sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan menot
- 6 lapsen tapaamisesta lapsen kanssa eri taloudessa asuvalle vanhemmalle aiheutuvat menot siltä osin kuin ne perustuvat kunnan toimielimen vahvistaman sopimuksen tai tuomioistuimen päätökseen
- 7 välttämättömän henkilötodistuksen, oleskeluasiakirjan tai matkustusasiakirjan hankintamenot.

1.2 Hakemismenettely ja päätös

Perustoimeentulotukea haetaan Kelasta. Kunnat vastaavat täydentävästä ja ehkäisevästä toimeentulotuesta. **Asiakkaan tulee kuitenkin ensin hakea perustoimeentulotukea Kelasta.** Täydentävän tai ehkäisevän toimeentulotuen myöntämiseksi voi kuitenkin riittää työntekijän harkinnan perusteella myös, että perustoimeentulotuen hakemus on vireillä Kelassa.

Päätös toimeentulotuesta on annettava viivytyksettä. Toimeentulotukilain perusteella hakijalla on oikeus saada päätös hakemukseensa viimeistään 7 arkipäivän kuluessa hakemuksen jättämisestä tai sen täydentämisestä. Hakemuksen saapumispäivää ei lasketa määräaikaan. Lisäselvitysten toimittamiselle on annettava määräaika, n. 2 viikkoa. Mikäli lisäselvityksiä ei ole toimitettu määräaikana, hakemus tulee ratkaista käytettävissä olevien tietojen perusteella. Olennaisten tietojen puuttuessa päätöksellä hylätään hakemus.

Päätöksessä tulee antaa päätös kaikista hakijan hakemista asioista ja päätös tulee perustella hakijan / perheen yksilöllisen tilanteen mukaan. Päätöstä ei voi perustella pelkästään lainkohdilla tai toimeentulotuen soveltamisohjeilla.

Toimeentulotuen asiakkaalle tulee ToTul 14 § 4 mom. mukaan järjestää mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti sosiaalihuollon työntekijän (sosiaalityöntekijä tai sosiaaliohjaaja) kanssa viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä sen jälkeen kun asiakas on

tätä pyytänyt. Lainkohdassa tarkoitettu keskustelu voidaan toteuttaa muullakin tavoin kuin vastaanotolla. Usein asiakkaan toimeentulotukiasioita voidaan selvittää myös puhelimitse.

1.3 Toimeentulotuen maksaminen

Myönnetty toimeentulotuki maksetaan pääsääntöisesti hakijan pankkitilille. Toimeentulotukilain 16 §:n 2 mom. mukaan tuki voidaan erityisestä syystä maksaa hakijasta huolehtivalle perheenjäsenelle / henkilölle tai käyttää menojen suorittamiseen. Tällainen erityinen syy voi olla se, että tuensaja käyttää saamansa tuen muuhun tarkoitukseen, mihin se on tarkoitettu. Asiakasta tulee ennalta informoida siitä, että toimeentulotuesta voidaan maksaa laskelmalla hyväksytyjä menoja muulle taholle/tahoille

2 TÄYDENTÄVÄ TOIMEENTULOTUKI

Erityisistä tarpeista ja olosuhteista johtuviin menoihin myönnettävästä täydentävästä toimeentulotuesta on säädetty toimeentulotukilain 7 c §:ssä.

2.1 Asumiseen ja olosuhteisiin liittyvät erityistarpeet

Kelan myöntämässä perustoimeentulotuessa huomioon otettavat asumismenoerät määräytyvät yleisestä asumistuesta annetun lain mukaan (YAL 938/2014 9 §). Jos henkilöllä ja perheellä on erityisiä perusteita, voidaan asumismenoja kuitenkin hyväksyä yli sen määrän, jota yleensä pidetään tarpeellisena. Tarvittaessa Kela tekee kunnan sosiaalialan ammattilaisen kanssa yhteistyötä sen selvittämiseksi, onko perusteltua hyväksyä normia suuremmat asumiskustannukset. Kelan päätöksestä selviää, mihin asti Kela huomioi kohtuullista suuremmat asumiskustannukset. Mikäli kunnasta tehdään sosiaalityön puoltava lausunto kohtuulliset asumismenot ylittävästä asunnosta, otetaan se Kelassa huomioon tämän määräajan jälkeen.

2.2 Vuokravakuus

Kela myöntää vuokravakuuden osana perustoimeentulotukea. Vuokravakuuspäätös annetaan aina erikseen. Mikäli Kela ei vakuutta myönnä, voidaan vakuus myöntää harkinnalla kunnasta. Vakuus myönnetään pääsääntöisesti enintään kahden kuukauden vuokran suuruisena, ja pääsääntöisesti toistaiseksi voimassaolevana maksusitoumuksena.

Esimerkkifraasi: *Maksusitoumus vuokravakuuteen osoitteessa Terveystie 3, 27510 Eura. Maksusitoumus kattaa maksamatonta vuokraa tai asukkaan asunnolle aiheuttaman normaalikulutusta suuremman vahingon 420 euroon asti. Maksusitoumus on voimassa toistaiseksi tai vuokrasopimuksen voimassaoloajan. Vakuutta ei voi siirtää. Vakuus on käytettävissä vuokrasopimuksen päätyttyä.*

2.3 Vuokrarästit / maksamattomat vuokrat

Vuokran omavastuu: Asumistuen jälkeen asiakkaalle itselleen maksettavaksi jäävään vuokran omavastuuosuuteen ei pääsääntöisesti myönnetä täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea. Vuokran omavastuuosuutta voidaan tukea harkinnalla poikkeustapauksissa, mutta kuitenkin niin, ettei tuen tarpeesta tule jatkuvaa.

Vuokrarästit: Erääntyneisiin maksamattomiin vuokriin ei pääsääntöisesti myönnetä täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea. Ensisijaisena toimenpiteenä on selvittää hakijan mahdollisuus tehdä maksusuunnitelma vuokranantajan tai perintäyhtiön kanssa vuokrarästin maksamiseksi. Erityisellä harkinnalla vuokrarästeihin voidaan myöntää kunnasta harkinnanvaraista toimeentulotukea sillä edellytyksellä, että kertaluontoinen avustus tukee henkilön tai perheen itsenäistä suoriutumista jatkossa. **Yhden henkilön tai perheen vuokrarästit maksetaan vain kerran!**

2.4 Muuttoon liittyvät menot

Kela myöntää perustelluista syistä muuttorehaa omatoimimuuttoon:

- muuttomatka alle 200 km (1-3hlöä)	120e
- muuttomatka alle 200 km (yli 4 hlöä)	180e
- muuttomatka yli 200 km (hlömäärästä riippumatta)	180e

Erityisen painavalla perusteella Kela voi myöntää asiakkaalle maksusitoumuksen muuttopalveluihin.

Kunta voi myöntää muuttorehaa harkinnalla perustelluista syistä, mikäli Kelan päätös on kielteinen tai myönnetty määrä ei ole riittävä todellisiin kustannuksiin. Muuttorehaa myönnetään myös kunnan sisällä tapahtuvaan muuttoon.

Kun muuttorehaa haetaan täydentävänä tai ehkäisevänä toimeentulotukena, tuki myönnetään pääsääntöisesti maksusitoumuksena yksityisiin muuttopalveluihin. Pienimuotoinen muutto saadaan toteutettua asiakkaan lähipiirin avustuksella, jolloin tukea voidaan myöntää esim. pakettiauton / peräkärryn vuokraan ja polttoainekuluihin. Ison muuton toteuttamiseksi asiakkaan tulee pyytää tarjous vähintään kahdelta eri muuttopalveluita tarjoavalta yritykseltä. Muutto tulee pyrkiä toteuttamaan halvimmalla mahdollisella tavalla.

2.5 Kiireellinen väliaikaismajoitus

Kiireellisen väliaikaismajoituksen järjestäminen kuuluu kunnalle. Kela on asiakkaan luvalla yhteydessä kuntaan majoitusasian vireille saattamiseksi.

Vaihtoehtoina kiireellisen väliaikaismajoituksen järjestämisessä ovat Euran kunnan Kotipiirissä sijaitseva ns. kokeiluasunto, Raumalla sijaitseva mielenterveysseuran kriisiaasunto sekä Sininauhan ensisuoja Porissa.

2.6 Kodinkoneet ja huonekalut sekä lasten tarvikkeet

Kodinperustamiskuluihin voidaan myöntää toimeentulotukea vain poikkeustapauksissa, kun se hakijan tilanne ja olosuhteet huomioon ottaen on välttämätöntä. Tällaisia tilanteita voivat olla esim. pitkä usean vuoden laitoshoido tai vankeustuomio, asunnottomuuden jälkeen tai erotilanteessa / erilleen muutossa, jossa kodin tarvikkeet ovat asuntoon jääneen omaisuutta. Avioerotilanteessa välttämättömät tarvikkeet katsotaan saatavan kuitenkin pääsääntöisesti yhteisestä kodista (omaisuuden ositus). Ohjetta noudatetaan myös Suomeen muuttavien paluumuuttajien kohdalla.

Kotoa itsenäiseen asumiseen muuttavalle nuorelle ei pääsääntöisesti myönnetä kodinperustamiskuluja, vaan edellytetään nuoren saavan välttämättömät tavarat kotoa/sukulaisilta/kirpputoreilta. Erityisenä syynä myöntämiselle voi kuitenkin olla esim. jos perhe on ollut pitkäaikaisesti toimeentulotuen saaja. Huostassa olleiden lasten siirtyessä itsenäiseen asumiseen, käytetään ensisijaisesti LsL:n mukaisia itsenäistymisvaroja.

Kodinkoneita ja huonekaluja myönnettäessä suositetaan ensisijaisesti kiertotaloutta ympäristön ja edullisuuden nimissä. Mahdollinen myönnettävä tuki myönnetään ensisijaisesti maksusitoumuksena esim. kirpputorille. Euran kirpputoreista ainakin Kirputon ottaa vastaan kunnan maksusitoumuksia.

- pyykinpesukone	300e
- pölynimuri	50e
- ruokailuryhmä	50€
- sänky, patja, petivaatteet	80€/hlö
• yhden hengen sänky	80€
• parisänky	160€
- lastensänky/pinnasänky, patja	100€

Lasten tarvikkeet:

- polkupyörä	50€	
- pyöräilykypärä	20€	
- lastenvaunut/yhdistelmävaunut	120 €	(2 kk ennen laskettua aikaa)
- rattaat	80 €	

Suksia ja luistimia voi lainata kouluilta.

2.7 Tavaroiden varastointi

Asiakkaan tultua hädetyksi asunnosta tai jouduttua pitkäaikaiseen laitoshoidon / vankilaan (lyhytaikainen tuomio) saattaa kodin irtaimiston varastointi olla tarpeellista. Tavaroiden varastointi perustelluista syistä kuuluu Kelan perustoimeentulotukeen. Kela voi huomioida

varastointipalvelua yleensä enintään kolme kuukautta ja Kela edellyttää sosiaalityön suunnitelmaa asumisen järjestämiseksi.

Poikkeustapauksissa voidaan myöntää täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea tavaroiden varastointiin. Tällöin myönnetään määräaikainen maksusitoumus, jos varastointi on perusteltua ja varastointiaika kohtuullinen. Huomiota kannattaa kiinnittää myös siihen mikä asiakkaan varastoitavien tavaroiden arvo on.

2.8 Lasten harrastemaksut

Lasten harrastusmenoissa tukeminen edellyttää pitkäaikaista toimeentulotuen tarvetta tai muuta erityisperustetta. Pääsääntöisesti huomioidaan yksi harrastus vuodessa. Lasten tavanomaisiin harrastemenoihin (esim. urheiluseurojen tai taideharrastusten jäsenmaksut, kerhomaksut) voidaan myöntää toimeentulotukea enintään 300 e / vuosi / lapsi esitettyjen tositteiden perusteella.

2.9 Aikuisten harrastemaksut

Aikuisten harrastemenojen katsotaan kuuluvan pääsääntöisesti perusosalla katettaviin menoihin. Poikkeuksellisesti aikuisten harrastustoimintaan voi myöntää tukea osana pitkäaikaistyöttömän, päihde- tai mielenterveyskuntoutujan kuntoutumista. Aikuisen harrastustoiminnan tuen lähtökohta on tukea harrastuksen aloittamisvaihetta, ei pysyvästi.

2.10 Opiskelukustannukset

Opiskelijoiden ensisijainen toimeentulojärjestelmä on opintotukilaina (65/1994) mukainen opintotuki sisältäen opintorahan, yleisen asumistuen ja valtion takaaman opintolainan.

Alle 18-vuotiaat kuuluvat vanhempiensa elatusvelvollisuuden piiriin. Esimerkiksi alaikäisen opiskelijan tai lastensuojelun jälkihuollossa olevan nuoren ei edellytetä hakevan opintolainaa, eikä sitä lasketa tuloksi perustoimeentulotuessa. 18 v. täyttäneen edellytetään ammattiin valmistavassa opiskelussa nostavan opintotuen lisäksi opintolainaa.

Opintonsa päättäneiden pienituloisten korkomenoja ei huomioida toimeentulotukimenoina, koska Kela myöntää hakemuksesta korkoavustusta kokonaisuudessaan pienituloisuuden perusteella (enintään 5 kertaa).

Opiskelutarvikkeisiin voidaan myöntää täydentävää toimeentulotukea esitettyjen kuittien perusteella. Suositellaan kuitenkin, että oppikirjoja hankitaan käytettynä. Uusien kirjojen kustannuksista huomioidaan pääsääntöisesti puolet.

Pääsykokeisiin kuuluvan soveltuvuustestin kustannukset tai ylioppilastutkintomaksut voidaan huomioida täydentävään toimeentulotukeen oikeuttavina erityisistä syistä, esim. tilanteissa, joissa nuoren perhe on säännöllisesti toimeentulotuen saajana. Alle 18-vuotiaan opiskelun alkuvaiheen kertahankinnoissa tukea voidaan myöntää harkinnanvaraisesti, jos opiskelu vaarantuu puuttuvien välineiden vuoksi (esim. catering-alan työasut ja jalkineet).

Pääsääntöisesti tietokoneisiin ei myönnetä toimeentulotukea, koska opiskelijoiden on mahdollista käyttää kirjastojen sekä oppilaitosten tietokoneita opinnoissaan.

2.11 Lasten tapaamisesta aiheutuvat menot

Kelan hyväksymiä tapaamismenoja voivat olla lapsen perusosa tapaamispäiviltä ja matkoista aiheutuvat menot halvimman kulkuneuvon (julkinen) tai kilometrikorvauksen mukaan (0,20 €/km). Kela myöntää tapaamisiin tukea Suomessa asuvalle etävanhemmalle sen mukaan, mitä tapaamisista on vanhempien kesken kunnan sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen vahvistamalla sopimuksella sovittu tai tuomioistuimen päätöksellä määrätty. Kunta voi myöntää harkinnalla tukea sopimuksen ylittäviin kuluihin. Tarvittaessa voidaan harkita korvattavaksi myös lähivanhemmalle aiheutuvia kustannuksia.

Lasten tapaamisesta aiheutuvien menojen tukemiseksi edellytetään seuraavat liitteet:

- **lastenvalvojan tai käräjäoikeuden vahvistama tapaamissopimus**
- jos työntekijällä herää epäily, myös lähivanhemman todistus toteutuneesta tapaamisesta

2.12 Perhejuhlien kustannukset

Perhejuhlien (lähiomainen; kuten vanhemmat, lapset, sisaret, isovanhemmat) kustannukset, kuten ristiäiset, rippijuhlat, lakkiaiset, häät, muistotilaisuus, järjestämisestä aiheutuvia kuluja sekä vaatetus- tai matkakuluja voidaan ottaa huomioon enintään 120 euroa.

2.13 Vaatetus

Romaninaisen vaatetukseen voidaan perusosaan sisältyvien vaatemenojen lisäksi myöntää hameen hankintaan enintään 450 € joka kolmas vuosi, jos romaninainen käyttää romanihametta arkivaatteenaan. Romaninaisen hameen helman rispautuminen ym. ei edellytä uuden hameen hankkimista, vaan se voidaan korjauttaa ompelimosassa. Tuki voidaan antaa maksusitoumuksena tai maksaa kuittia vastaan. Muu romaninaisen vaatetus, kuten röijyt ja puserot sekä vaatteiden korjauskustannukset sisältyvät perusosaan, samoin kuin miesten romanivaatetus.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen mukaan raskausajan vaatetukseen voi erityisestä syystä olla oikeus saada toimeentulotukea. Kyseessä voi olla tilanne, jossa tavanomaista vaatetusta ei voi käyttää eikä hankintaan ole voinut varautua etukäteen.

Tavanomaista suurempikokoisen vaatetuksen tai jalkineet tarvitsevalle asiakkaalle tulee huomioida niiden teettämisestä tai hankinnasta aiheutuvat kustannukset täydentävänä toimeentulotukena erityisistä tarpeista johtuvina menoina.

Vankeuslain (767/2005) mukaan vanki saa tarvittavan vaatetuksen tai terveydenhuollon ym. tarpeellisen ylläpidon valtion varoista, joten vankilassa olevalle ei myönnetä näihin toimeentulotukea. Vaikka avovankilassa olevia kehoitetaan käyttämään omia vaatteitaan, on

vankeinhoitolaitos velvollinen vaatettamaan myös avolaitosvangin, jos tällä ei ole omia vaatteita.

Pitkän vankeusrangaistuksen loppuvaiheen kotiutumista varten voidaan myöntää täydentävää toimeentulotukea välttämättömään vaatetukseen, jos vangilla ei ole asiallisia siviilivaatteita eikä hän vielä ole saanut vaatemenot sisältävää perustoimeentulotukea Kelasta.

2.14 Erityisruokavalion kustannukset

Yksittäisten ruoka-aineiden poistaminen ruokavaliosta tai korvaaminen toisella ruoka-aineella ei yleensä aiheuta tavanomaista suurempia ravintomenoja. Alle 16-vuotiaan on mahdollista saada Kelasta vammaistukea erityisruokavalion kustannuksiin. Täydentävän toimeentulotuen myöntäminen erityisruokavaliokustannuksiin edellyttää asiakkaan esittämää selvitystä (ravitsemusterapeutti) tai lääkärintodistusta. Pääsääntöisesti voidaan myöntää enintään 30 €/kk.

2.15 Lääkekustannukset

Kelasta voi saada maksusitoumuksella lääkkeitä tai valmisteita, jotka on määrätty reseptillä sairauden hoitoon. Kelan tuki kattaa 3 kuukauden hoitoa vastaavan määrän lääkettä. Kunnasta voi saada harkinnanvaraisesti korkeintaan yhden kuukauden lääkkeitä, jotta välttämättömät lääkkeet tulee saaduksi. Jos useamman kuukauden lääkkeet tulevat halvemmaksi kuin yhden kuukauden, voidaan myöntää niihin.

2.16 Huomioita terveydenhoitomenoista; silmälasit ja psykoterapia

Kela myöntää perustoimeentulotukea optikon näöntarkastukseen. Optikon lausunnolla Kela voi myöntää maksusitoumuksen myös yksityiseen silmä lääkäriin.

Asiakkaan kokonaistilanne huomioiden voidaan täydentävää toimeentulotukea myöntää Kelan **silmälasipaketin ylittävälle osuudelle** seuraavasti:

kehykset (vanhoihin linsseihin)	enintään 40 €
yksiteholasit	enintään 60 €
moniteholasit	enintään 220 €

Piilolinsejä ei oteta huomioon toimeentulotukea myönnettäessä muutoin kuin erityistapauksissa lääkärin määräyksestä. Toimeentulotukea silmälasihin myönnetään pääsääntöisesti kolmen vuoden välein.

Psykoterapian omavastuuosuudet voidaan korvata Kelasta perustoimeentulotukena, kun asiakkaalla on myönteinen päätös terapiasta.

2.17 Elintarvikkeet

Pika-apua elintarvikkeiden ostoon voidaan erityisen painavista syistä myöntää täydentävänä tai ehkäisevänä toimeentulotukena ensisijaisesti lapsiperheille, sairauden ja vamman tai muun vastaavan erityisen syyn vuoksi, poikkeuksellisesti tilanteissa, joihin asiakas ei ole voinut ennalta varautua, eikä häntä siinä tilanteessa ole kohtuullista ohjata hakemaan tukea Kelasta.

Tuki myönnetään ensisijaisesti maksusitoumuksena. Rahattomuus tulisi osoittaa pankkitilitiedoilla. Pika-apua tulee myöntää pääsääntöisesti lyhyeksi ajaksi; yleensä seuraavan tulon maksupäivään asti. Tuen euromäärän tulee vastata toimeentulotuen ruokanormia siltä aikaväliltä, jolle se on tarkoitettu riittämään. Tuki elintarvikkeiden ostoon lasketaan esim. yksinhuoltajan perusosa 572,52 € /kk, josta elannon osuus on 49 % eli 280,53 € : 30 pv = 9,35 € / pv. Päiväkohtainen elannon osuus lasketaan jokaiselle perheenjäsenelle.

Ruokamaksusitoumuksia ei myönnetä toistuvasti samalle asiakkaalle, sillä lähtökohtaisesti ravintomenot tulee kattaa perustoimeentulotuen perusosasta.

Vaippoihin voidaan myöntää erikseen 15€/krt.

Maksusitoumuksella voi ostaa elintarvikkeita, välttämättömiä hygieniatarvikkeita ja pesuaineita. Sillä ei voi ostaa alkoholia, tupakkatuotteita eikä eläintenruokia.

2.18 Matkakustannukset

Myönnetään halvimman vaihtoehdon mukaan: julkinen kulkuneuvo tai km-korvaus.

- työmatkat, muu aktiivisuuden tukeminen (huomioidaan, että asiakkaan tulee tarkistuttaa ennakonpidätysprosentti siten että työmatkakulut tulevat siinä huomioiduksi)
- lasten tapaamissopimuksen mukaisesti
- määrä 0,20 €/km
- Kuntouttavan työtoiminnan matkakorvaus työmatkoihin (omavastuu 5 km/suunta)
 - Jokainen hallintokunta maksaa työpäivän aikana tulleet matkakorvaukset, ns. työajot
 - Hakemukset 3kk välein
- matkakulut työllistymistä edistävään palveluun (esim. työvoimapolitiittinen koulutus, työkokeilu) osallistumisen osalta katsotaan katettavan TE-toimiston päätöksellä maksettavalla kulukorvauksella, mutta mikäli osallistuja ei saa kulukorvausta, voidaan matkakulut hyväksyä täydentävän toimeentulotuen menona edullisimman matkustustavan mukaisesti.

2.19 Hautauskulut

Hautausavustusta haetaan kirjallisesti hautausavustuslomakkeella.

Hautausavustusasian käsittelyä varten tarvitaan **hautausavustushakemus, kopiot hautaukseen liittyvistä laskuista** sekä **perukirja**. Myös lesken (aviopuolison) tulot ja varat huomioidaan hautausavustusta haettaessa.

Laskelma ja päätös tehdään vainajan nimelle (kuolinpesä). Hautauskustannuksina huomioidaan kohtuulliset kustannukset siltä osin, kun kuolinpesän varat eivät riitä niitä kattamaan. Hautausavustuksen enimmäismäärä on 950 euroa. Hautauskulujen myöntämisperusteet ovat yhdenmukaiset, riippumatta uskontokunnasta tai seurakuntaan kuulumisesta.

Mikäli hautausavustusta haetaan ilman perukirjaa, voidaan hakemus **perustellusta syystä** käsitellä muiden tarvittavien dokumenttien perusteella (kuolinpäivän saldotodistus kaikilta vainajan pankkitileiltä, viimeiset tulotiedot, verotuspäätös ja laskut hautauksesta sekä lesken (aviopuolison) saldotodistus, tulo- ja menotiedot tai perustoimeentulotukipäätös).

Mikäli perukirja ei ole käytettävissä hautausavustusta haettaessa ja muista liitteistä selviää kuolinpesän ja lesken varattomuus/vähävaraisuus, hautausavustus voidaan myöntää takaisinperintäpäätöksenä, jolloin perukirja tulee toimittaa hakemuksen liitteeksi vähintään neljä kuukautta hautauksesta. Mikäli perukirjaa ei toimiteta neljän kuukauden kuluessa hautauksesta tai perukirjan perusteella vainajalla olisi ollut varallisuutta hautauskustannusten kattamiseksi, hautausavustus peritään takaisin.

Mikäli vainajalla on varallisuutta, tulee se käyttää ensisijaisesti hautaus- ja perunkirjoituskuluihin. Kuolemantapauksessa omaiset esittävät usein vainajalta maksamatta jääneitä laskuja. Näitä ei kuitenkaan makseta toimeentulotukena, vaan ne merkitään perukirjaan velaksi.

2.20 Asumispalveluiden kustannukset

Asiakasmaksulain mukaan sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista. Asiakasmaksun perimättä jättäminen tai alentaminen on siis toimeentulotukeen nähden ensisijainen keino.

2.21 Puhelin / turvapuhelin

Kaikki puhelimen käytöstä aiheutuvat kulut sisältyvät perusosaan. Kun kunnallinen turvapuhelin on välttämätön henkilön kotona selviytymiselle ja henkilöllä on tulonaan hoitotuki, turvapuhelimen kulut katsotaan hoitotuella katettaviksi. Jos hoitotukea ei ole, puhelimen liittymän kuukausimaksu voidaan hyväksyä täydentävän toimeentulotuen menoksi.

2.22 Edunvalvontapalkkiot

Edunvalvontapalkkio ja maistraatin tilintarkastusmaksu ovat holhoustoimesta annetun lain 44§:n 2 mom. mukaan päämiehen välttämätön ja pakollinen menoerä. Nämä kulut tulee ottaa menona huomioon sinä kuukautena, kun ne erääntyvät maksettavaksi. Syntyvä vaje maksetaan asiakkaalle.

2.23 Lainat, kulutus- ja osamaksuvelat, ulosotto ja jäännösverot

Lainojen, kulutusluottojen tai osamaksuvelkojen takaisinmaksuun, ulosottomaksuihin tai jäännösveroihin ei myönnetä toimeentulotukea. Myöskään sakkoihin tai vahingonkorvauksiin ei myönnetä toimeentulotukea. Jäännösveroja voi välttää huolehtimalla verottajalta oikean suuruisen pidätysprosentin. Pidätysprosenttia voi muuttaa kesken vuoden.

3 EHKÄISEVÄ TOIMEENTULOTUKI (ToTul 1 §:n 3 mom.)

Ehkäisevän toimeentulotuen tarkoituksena on edistää henkilön ja perheen sosiaalista turvallisuutta ja omatoimista suoriutumista sekä ehkäistä syrjäytymistä ja pitkäaikaista riippuvuutta toimeentulotuesta (ToTul 1 § 2 mom.). Kunnan tulee myöntää päättämiensä perusteiden mukaan ehkäisevää toimeentulotukea toimeentulotukilain 1 § 2 momentissa mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Ehkäisevää toimeentulotukea voidaan myöntää muun muassa tuen saajan aktivointia tukeviin toimenpiteisiin, asumisen turvaamiseksi, ylivelkaantumisesta, kriisitilanteesta (esim. kuolema, sairastuminen, rikos, onnettomuus, erotilanne) tai taloudellisen tilanteen äkillisestä heikentymisestä aiheutuvien vaikeuksien lieventämiseksi sekä muiden tuen saajan omatoimista suoriutumista edistäviin tarkoituksiin (ToTul 13 §).

Ehkäisevä toimeentulotuki on sosiaalityön työväline ja osa suunnitelmallista sosiaalityötä. Ehkäisevän toimeentulotuen käsittelyn yhteydessä on aina kartoitettava kokonaistilanne ja mahdolliset muut palvelu- ja tukitarpeet, mm. velkaneuvonta, edunvalvonta, välitystilii, mielenterveys- ja päihdepalvelut ja lastensuojelu- ja lapsiperhepalvelut.

Ehkäisevän toimeentulotuen myöntämistilanteissa tulee harkita sitä, miten henkilön / perheen sosiaalista suoriutumiskykyä tuetaan niin, että myönteiset vaikutukset olisivat kestäviä, ehkäisevät asiakkaan odotettavissa olevia toimeentulovaikeuksia tai estävät varsinaisen toimeentulotuen tarpeen.

Jos hakijan täydentävän ja/tai ehkäisevän toimeentulotuen tarve pitkittyy tai on toistuvaa, on tarkoituksenmukaista ryhtyä toimenpiteisiin tuen tarpeen katkaisemiseksi. Tällöin hakijalle tehdään moniammatillinen palveluntarpeen arvio sekä asiakassuunnitelma yhdessä asiakkaan kanssa tuen tarpeen katkaisemiseksi ja asiakkaan kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämiseksi yhdessä sovituin toimenpitein. Kysymykseen tällaisessa tilanteessa voivat tulla

esimerkiksi työllistymistä edistävään toimintaan tai sosiaaliseen kuntoutukseen osallistuminen.

Ehkäisevää toimeentulotukea ei pääsääntöisesti peritä takaisin. Ehkäisevän toimeentulotuen päätökseen kirjataan yksityiskohtaiset perustelut tuen myöntämisestä tai hylkäävän päätöksen syistä.

4 MAAHANMUUTTAJIEN JA PAKOLAISTEN TOIMEENTULOTUKI

Kiintiöpakolaiset saavat kuntaan tullessaan alkuavustuksen kodin hankintoihin; aikuinen 300€, lapsi 100€. Alkuavustus määritellään tarveperusteisesti, mitä kultakin perheeltä puuttuu vielä, kun esim. avustuksena saadut kodin tavarat on jaettu (Euran perusturvalautakunta 27.7.2017, 71 §). Maahanmuuttajien perustoimeentulotuen myöntää Kela. Ennen pankkitilin avaamista Kela maksaa toimeentulotuen prepaid-kortille ladattuna.

5 MUUTOSVAATIMUKSEN TEKEMINEN

Viranhaltijan tekemään päätökseen tyytymätön voi saattaa asian edelleen perusturvalautakunnan käsiteltäväksi. Muutoksenhakuohje löytyy viranhaltijapäätöksestä.

6 MENETTELY VÄÄRINKÄYTTÖTAPAUKSISSA

Mikäli asiakkaan epäillään tarkoituksella menetelleen siten, että toimeentulotuki on myönnetty hänelle perusteettomasti, kuullaan asiakasta ennen mahdollisiin toimenpiteisiin ryhtymistä.

7 TOIMEENTULOTUEN TAKAISINPERINTÄ

Myönnetyn toimeentulotuen takaisinperintä on mahdollista vain ToTul 20 §:ssä säädetyillä perusteilla. Lisäksi on otettava huomioon Totul 21 §:ssä säädetyt takaisinperinnän edellytykset ja esteet. Takaisinperinnän toteuttamistavoista säädetään lain 22 ja 23 §:ssä.

Toimeentulotukilain 20 §:n 1 momentissa säädetyillä perusteilla takaisinperintä tulee kysymykseen vain, jos siitä on määrätty jo tukea myönnettäessä toimeentulotukipäätöstä tehtäessä. Kun päätös uusitaan, tulee myös perintäpäätös aina uusia. Perintäpäätöstä ei voi tehdä jälkikäteen. Poikkeuksena tästä on perintä erehdyttävien tietojen perusteella (Totul 20 § 2 mom.), jolloin perintä voidaan tehdä jälkikäteen.

Totul 21 §:n 1 mom. mukaan takaisinperintä ei saa vaarantaa korvausvelvollisen tai sellaisen henkilön toimeentuloa, josta hän pitää tai on velvollinen pitämään huolta. Tämän vuoksi takaisinperinnästä voidaan joutua luopumaan, vaikka takaisinperinnästä olisi määrätty päätettäessä toimeentulotuen myöntämisestä. Toimeentulotuen takaisinperintä ei saa aiheuttaa asiakkaalle uutta toimeentulotuen tarvetta.

7.1 Takaisinperintä varallisuudesta

Jos henkilöllä / perheellä on varallisuutta tai omaisuutta, mutta varallisuus ei ole toimeentulotuen hakuajankohtana hakijan käytettävissä, tehdään myönnetystä toimeentulotuesta perintä ToTul 20 §:n 1 mom. 1 kohdan perusteella. Toimeentulotukilain 21 §:n 2 mom. mukaan korvausvelvollisen vakinaista asuntoa, tarpeellista asuinirtaimistoa ja tarpeellisia työvälineitä ei kuitenkaan voida hänen elinaikanaan pakkotoimin myydä tai muutoin käyttää toimeentulotuen takaisin perimiseen. Lisäksi em. pykälän 3 mom. mukaan mainittu omaisuus jää tuen takaisinperinnän ulkopuolelle korvausvelvollisen kuoltuakin, jos perintä vaarantaisi sellaisen henkilön toimeentuloa, josta hän on pitänyt tai olisi ollut velvollinen pitämään huolta.

Perintäpäättös saa lainvoiman vasta hallinto-oikeuden päätöksellä, jota on haettava hallinto-oikeudelta viimeistään kolmen vuoden kuluessa (20 § 1 mom. Odotettavissa olevat varat, esim. perintö) tuen myöntämisestä.

7.2 Jälkihuoltona maksetun taloudellisen tuen takaisinperintä

Kunnan jälkihuoltovelvoitteen alaiselle lapselle / nuorelle maksettu taloudellinen tuki peritään takaisin jälkihuollosta vastaavalta kunnalta. Lausuma takaisinperinnästä tulee tehdä päätökseen ja toimittaa laskun ohessa se sekä tukilaskelmat jälkihuollosta vastaavalle kunnalle maksuysteystietoineen.

8 SÄÄNNÖKSET

Toimeentuloasiain käsittelyssä on huomioitava seuraavat säädökset ja ohjeistukset muutoksineen:

- Laki toimeentulotuesta 1412/1997 ja Laki toimeentulotukilain muuttamisesta 1.1.2017(815/2015)
- Hallintolaki 434/2003
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 812/2000
- Sosiaalihuoltolaki 1301/2014
- Laki kuntouttavasta työtoiminnasta 189/2001
- Laki lapsen elatuksesta 704/1975
- Avioliittolaki 234/1929
- Laki sosiaalisesta luototuksesta 1133/2002
- Laki kotouttamisen edistämisestä 1386/2010
- Sosiaali- ja terveysministeriön opas toimeentulotukilain soveltajille 2013:4.
- Kelan toimeentulotuen käsittelyohjeet 1.1.2017 alkaen

9 LASTENSUOJEUN TALOUDELLISEN TUEN MYÖNTÄMINEN

9.1 Lastensuojelun asiakassuunnitelma

Lastensuojelulain mukaiset avohuollon taloudelliset tukitoimet (LsL 36 § 2) perustuvat aina lapsen edun mukaiseen harkintaan ja perheen kokonaistilanteen huomioimiseen perheen taloudellisesta tilanteesta riippumatta. Kelan tekemän perustoimeentulotukilaskelman ja -päätöksen tulisi olla riittävän uusi antamaan perustaa myös lastensuojelun taloudellisen tuen myöntämiseksi. Taloudellisen tilanteen muuttuessa oleellisesti tulee asiakas ohjata hakemaan perustoimeentulotukea. Mikäli perheen toimeentulotukilaskelma on ylijäämäinen, eikä perheen tulot kuitenkaan riitä lapsen menoihin, lastensuojelun taloudellisella tuella ei tule tilannetta pitkäkestoisesti paikata. Näissä tilanteissa lastensuojelun sosiaalityöntekijä tekee yhteistyötä talousneuvontaa ja toimeentulotukea hoitavan sosiaaliohjaajan kanssa.

Avohuollon tukitoimena myönnettävästä taloudellisesta tuesta päättää lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä. Sosiaalityöntekijän tulee kutsua talousneuvontaa ja toimeentulotukea hoitava sosiaaliohjaaja mukaan palvelutarve- ja asiakassuunnitelma palaveriin aina, jos tiedossa on tai myöhemmin tulee tietoon perheen taloudellisen tuen tarve. Sosiaalityöntekijä tekee taloudellisista tukitoimista suunnitelman lapselle ja tarvittaessa koko perheelle huomioiden taloudelliseen tukeen sovitut palvelut (esim. talousneuvonta, toimeentulotuki, sosiaalinen luotto). Jos lastensuojelun asiakkaalle ei synny oikeutta toimeentulotukeen, mutta taloudellisen tuen tarve todetaan välttämättömäksi, se myönnetään asiakassuunnitelmassa todetulla tavalla ja määrin tarvittaessa lastensuojelun avohuollon tukena.

Riittävän toimeentulon ja asumisen turvaaminen ovat lastensuojelulain mukaan subjektiivisia oikeuksia (LsL 35 §). Kun lastensuojelun tarve oleelliselta osin johtuu riittämättömästä toimeentulosta, puutteellisista asumisolosta tai asunnon puuttumisesta tai kun mainitut seikat ovat oleellisena esteenä lapsen ja perheen kuntoutumiselle, kunnan on viivytyksettä järjestettävä riittävä taloudellinen tuki sekä korjattava asumisoloihin liittyvät puutteet tai järjestettävä tarpeen mukainen asunto.

9.2 Lapsen taloudellinen ja muu tukeminen koulunkäynnissä, ammatin ja asunnon hankinnassa, työhön sijoittumisessa, harrastuksissa, läheisten ihmissuhteiden ylläpitämisessä sekä muiden henkilökohtaisten tarpeiden tyydyttämisessä

9.2.1 Lasten harrastusmenot

Pääsääntöisesti huomioidaan yksi harrastus vuodessa. Lasten tavanomaisiin harrastemenoihin (esim. urheiluseurojen tai taideharrastusten jäsenmaksut, kerhomaksut) voidaan myöntää tukea enintään 300€/vuosi/ lapsi (sisältäen harrastuksen edellyttämät välineet). Tuki maksetaan tositteiden perusteella. Polkupyörään voidaan myöntää tukea 50€ ja kypärään 20€.

9.2.2 Koulunkäynnin tukeminen

Erytistilanteissa (perhe turvakodissa, lapsi sijoitettu lyhytaikaisesti) koulumatkoja tuetaan ensisijaisesti julkisilla liikennevälineillä ja ainoastaan lyhytaikaisesti. Opiskelutarvikkeisiin voidaan

myöntää tukea esitettyjen kuittien perusteella. Suositellaan kuitenkin, että oppikirjoja hankitaan käytettynä. Uusien kirjojen kustannuksista huomioidaan pääsääntöisesti puolet. Pääsääntöisesti tietokoneisiin ei myönnetä tukea, koska opiskelijoiden on mahdollista, käytä kirjastojen sekä oppilaitosten tietokoneista opinnoissaan.

9.2.3 Läheisten ihmissuhteiden ylläpitäminen

Kelan hyväksymiä tapaamismenoja voivat olla lapsen ruokaraha tapaamispäiviltä eli ravintomenojen osuus lapsen iän mukaisesta perusosasta ja matkoista aiheutuvat menot halvimman kulkuneuvon (julkinen) tai kilometrikorvauksen mukaan (0.20e/km). Kela myöntää tapaamisiin tukea Suomessa asuvalle etävanhemmalle sen mukaan, mitä tapaamisista on vanhempien kesken sovittu tai tuomioistuimen päätöksellä määrätty. Kunta voi myöntää harkinnalla tukea sopimuksen ylittäviin kuluihin lyhyt aikaisesti. Tarvittaessa voidaan harkita korvattavaksi myös lähivanhemmalle aiheutuvia kuluja.

Lastensuojelusta tuetaan perhehoitoon sijoitetun lapsen yhteydenpitokulut (matka- ja ravintomenot). Matka- ja ravintomenot voidaan myöntää tarvittaessa etukäteen, jotta lapsen loma vanhemman/ omaisen luona mahdollistuu.

Matkat tukiperheisiin korvataan vanhemmalle perheen taloudellisen tilanteen mukaan julkisilla liikennevälineillä tai Kelan kilometrikorvauksen mukaisesti.

9.2.4 Loma- ja virkistystoiminta

Kohtuulliset leirimaksut, tuettujen lomien omavastuuosuudet ja matkakulut voidaan korvata lastensuojelun taloudellisena tukena.

9.2.5 Lapsen hoitotarvikkeet

Ensisijaisesti hoitotarvikkeet ohjataan hakemaan täydentävänä toimeentulotukena.

9.2.6 Lasten päivähoitomenot sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan menot

Lasten päivähoitomenot sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan menot kuuluvat ensisijaisesti Kelan perustoimeentulotukeen. Sosiaalityöntekijän erityisestä harkinnasta taloudellisena tukitoimena lastensuojelusta voidaan tukea perhettä päivähoito- sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan menoissa, mikäli perheen toimeentulotukilaskelma on ylijäämäinen ja em. hoito on lapsen edun mukaista/tukee lapsen kasvua ja kehittymistä esim. lapsen sosiaalisten taitojen kehityksen kannalta välttämättömäksi katsottu tukitoimi. Päivähoitomaksuista perheen on aina toimitettava tuloseselvityslomake sivistyspalvelutoimistoon, jotta päivähoitomaksujen maksuprosentti voidaan määrittellä ennen lastensuojelun taloudellisen tuen myöntämistä.

9.2.7 Muut henkilökohtaiset tarpeet

Erityismenoja perheen jaksamisen turvaamiseksi mm. terveydellisin perustein voidaan myöntää lyhyt aikaisesti.

10 JÄLKIHUOLTONUORET

Nuorella on oikeus lastensuojelulain 75§:n mukaiseen jälkihuoltoon huostaanoton ja sijaishuollon päätyttyä ja vähintään puoli vuotta kestäneen avohuollon sijoituksen jälkeen. Velvollisuus jälkihuollon järjestämiseen päättyy viiden vuoden kuluttua siitä, kun sijoituksen jälkeen lapsi tai nuori on ollut lastensuojelun asiakkaana, kuitenkin viimeistään nuoren täyttäessä 25 vuotta. Kunnan on järjestettävä jälkihuollon piirissä olevalle nuorelle viivytyksettä riittävä taloudellinen tuki, kun riittämätön toimeentulo on esteenä nuoren kuntoutumiselle (LsL 76§).

- Jälkihuoltonuoret ovat lastensuojelun asiakkaita, vastuutyöntekijänä toimii sosiaalityöntekijä.
- Jälkihuoltonuorien taloudellinen tuki perustuu jälkihuollon suunnitelmaan.
- Jälkihuollon taloudellinen tuki myönnetään täydentävänä toimeentulotukena ohjeen mukaan.
- Lastensuojelun taloudellista tukea myönnetään jälkihuoltonuorille erityisin perusteluin, mikäli jälkihuoltonuorella täydentävän toimeentulotuen myöntämisen jälkeen on taloudellisen tuen tarvetta.